

Asia: VN/25200/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi, jolla saatetaan voimaan muutettu ELIXIR-konsortiosopimus

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pyydettyinä asiantuntijalausuntona lausun Elixir-konsortiosopimuksesta seuraavan.

Kansainväliset tutkimusinfrastruktuurit (mukaan lukien Elixir; European Life-Science Infrastructure for Biological Information) ovat usein monien valtioiden yhteisesti hallinnoimia ja tehokas keino rakentaa yhdessä toisiaan täydentäviä infrastruktuuriresursseja ja siten laajapohjaisesti edistää korkeatasoisen tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatiotoiminnan edellytyksiä. Kansainväliset tutkimusinfrastruktuurijäsenyydet tarjoavat suomalaisille tiede- ja yritysyhteisöille mahdollisuuksia käyttää sellaisia tutkimusinfrastruktuuripalveluja, joita ei olisi mahdollista tarjota ainoastaan kansallisin voimin.

Suomen Akatemian tutkimusinfrastruktuurikomitea vastaa Suomen Akatemiaa koskevan lain nojalla kansallisesta ja kansainvälisestä tutkimusinfrastruktuuritoiminnasta ja osaltaan sen rahoituksesta. Tutkimusinfrastruktuuritoiminnan tavoitteena on kehittää kansallista tutkimusinfrastruktuuripolitiikkaa nykyistä läpinäkyvämmäksi, toimialat läpäiseväksi, ennakoitavaksi kokonaisuudeksi. Johdonmukainen ja hyvin suunniteltu tutkimusinfrastruktuuritoiminta parantaa suomalaisen tutkimuksen laatua, uudistumista, ja kilpailukykyä, sekä lisää suomalaisten tutkimusympäristöjen kansainvälistä vetovoimaa ja edesauttaa julkisen- ja yksityisen sektorin yhteisiä investointeja.

Laadukkaat tutkimus- ja innovaatioinfrastruktuurit vahvistavat korkeatasoisten ja vaikuttavien TKI-osaamiskeskittymien kykyä tuottaa uutta tietoa, innovaatioita sekä kasvattaa uusia osaajia.

Kansallisten ja kansainvälisten tutkimusinfrastruktuureiden rahoitus muodostuu aina useammista lähteistä. Tutkimusinfrastruktuurien isäntäorganisaatioiden (esimerkiksi yliopistot, tutkimuslaitokset ja ammattikorkeakoulut) lisäksi rahoittamiseen voivat osallistua Suomen Akatemia, Business Finland ja ministeriöt. Kansainvälisten tutkimusinfrastruktuureiden osalta rahoittajina voi olla myös vastaavia toimijoita Suomen ulkopuolella.

Suomen Akatemian tutkimusinfrastruktuurikomitean rahoitus kohdistuu ensisijaisesti kansallisten ja kansainvälisten tutkimusinfrastruktuureiden rakentamis- ja uudistamisvaiheen investointikuluihin. Suomen Akatemian tutkimusinfrastruktuurirahoitus kaikissa muodoissaan (hanketyyppinen rahoitus ja jäsenmaksut) tukee osaltaan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan linjausten toteuttamista. Tutkimusinfrastruktuurin pysyväisluonteiset toimintamenot katetaan pääosin isäntäorganisaatioiden varoin.

Suomen Akatemian tutkimusinfrastruktuurirahoituksella on useiden vuosien ajan tuettu kansallisten ja kansainvälisten tutkimusinfrastruktuurien rakentamista ja kehittämistä. Lisäksi Suomen Akatemian luottamuselinten jäsenet ja virkahenkilöt edustavat Suomea monissa kansainvälisissä tutkimusinfrastruktuureissa.

Tutkimusinfrastruktuurikomitea on vuosien 2014-2022 aikana myöntänyt Elixir - tutkimusinfrastruktuurin kansallisen toiminnan kehittämiseen yhteensä noin 5 miljoonan euron rahoituksen. Lisäksi tutkimusinfrastruktuurikomitea on rahoittanut kansainväliseen Elixir-toimintaan kohdentuvia jäsenmaksuja n. 100 000 eurolla vuosittain.

Suomen Akatemia tukee opetus- ja kulttuuriministeriön esitystä valtioneuvoston asetukseksi, jolla saatetaan voimaan muutettu ELIXIR-konsortiosopimus. Konsortiosopimus on edellytys ELIXIR-tutkimusinfrastruktuurin toiminnan sujuvalle jatkumiselle kansainvälisesti.

Maijala Riitta
Suomen Akatemia

Särkioja Merja
Suomen Akatemia